

Handläggare
Hagström Ingela

Datum
2014-03-13

Diarienummer
KSN-2013-0883

Kommunstyrelsen

Motion av Frida Johnsson (MP) om välfärdsått i den ekonomiska politiken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet

Ärendet

I motion, väckt den 11 juni 2013, föreslår Frida Johnsson (MP) att kommunstyrelsen inleder ett arbete för att använda och redovisa moderna välfärdsått som omfattar ekologiska, sociala och ekonomiska termer. Motionen återges i **bilaga 1**.

Föredragning

Ett hållbart samhälle innebär att social välfärd, ekonomisk tillväxt och ekologisk balans eftersträvas för både dagens och morgondagens invånare. De tre dimensionerna av hållbar utveckling ska ömsesidigt stödja varandra. Utifrån nämnder och bolags kärnuppdrag är hållbarhetsfrågorna ofta en del i en större integrerad helhet. För att säkra en hållbar utveckling har Uppsala kommun en policy för hållbar utveckling. Policyn ska genomsyra alla kommunens verksamheter och bolag.

Sedan flera år tillbaks har ett hållbarhetsbokslut tagits fram som rapporterar, utifrån indikatorer kopplat till inriktningsmål, data från offentlig statistik och medborgarundersökningar, i vilken riktning Uppsala rör sig inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling.

Motionären presenterar förslag på olika ått inom välfärd och hållbarhet. En del av de ått som föreslås har redovisats i hållbarhetsbokslutet, så som till exempel barn och ungas

psykiska hälsa, utbildning, arbetslöshet och växthusgaser per invånare. En del föreslagna indikatorer kan vara svårare att mäta, så som till exempel livstillfredsställelse, mellanmännisklig tillit och socialt deltagande. För att mäta denna typ av mått behövs tydliga definitioner av vad de olika begreppen står för. Det behövs även en validering av att det är mätbart och att det mäter det som avses att mätas, det vill säga hur pricksäkert måttet är.

En annan svårighet med kvalitativa självskattningsmått är metoden för insamlandet av data. Erfarenheter visar att det är en utmaning att få in tillräckligt stor och representativ svarsfrekvens när det gäller enkäter till medborgarna, vilket gör det svårt att dra generella slutsatser och göra djupare analyser utifrån dem. Däremot är denna typ av mått viktig ur ett medborgarperspektiv och har även ett viktigt syfte för att kunna beskriva och komplettera den data som plockas ur olika system.

Idag får kommunen in självskattningsdata via SCB Medborgarundersökning, vilken Uppsala är med i vartannat år, nästa gång hösten 2014. Kommunen är även med i Liv och Hälsa ung (elever åk 7, 9 och 2 på gymnasiet) som även den görs vart annat år, näst gång 2015 och Hälsa på lika villkor (18-84 år) som görs vart fjärde år, nästa gång 2015.

Motionären föreslår att kommunstyrelsen inleder ett arbete för att använda och redovisa moderna välfärdsått som omfattar ekologiska, sociala och ekonomiska termer. Med utgångspunkt av beslut i KS om planeringsdirektiv och process för IVE 2015-2018, har ett utvecklingsarbete påbörjats inom detta område. Nytt är att det är tydligare direktiv om att både nämnder/styrelser och bolag ska ta fram indikatorer som ska knytas till år och ha fokus på att mäta hur verksamheten presterar såväl vad avser produktivitet som effektivitet. Indikatorerna ska fungera både som signaler om att styrning behövs och att visa på att styrningen ger resultat. Valet av indikatorer ska baseras på att det finns en mätbarhet samt att det finns möjlighet att få jämförelser över tid och med andra organisationer/kommuner. Ett annat direktiv är att alla delar av organisationen ska arbeta aktivt med relevanta nyckeltal som en del av sin styrning.

Ett annat arbete som kommer att pågå under 2014 är ett mer systematisk folkhälsoarbete ur ett jämlikhetsperspektiv, vilket är angeläget ur både ett tillväxt- och ett hållbarhetsperspektiv. (KS verksamhetsplan 2014). För att stärka upp kommunens folkhälsoarbete ska djupanalyser göras och indikatorer tas fram under året. Indikatorerna kommer att väljas ut utifrån fyra dimensioner för en god hälsa:

- Livsvillkor
- Levnadsförhållanden
- Levnadsvanor
- Hälsoeffekter

Sammanfattningsvis kan konstateras att utvecklingsarbete pågår och att Uppsala kommun går in ett nytt skede med nya direktiv och planeringsförutsättningar i en ny IVE-process. Vilket

kommer att ha påverkan på hur kommunen framöver formulerar sin styrning och hanterar indikatorer/nyckeltal för uppföljning.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuell med föreliggande förslag till beslut.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Jan Malmberg
Tf chef för kommunledningskontoret

Ink. 2013 -06- 13

Diar.nr. KSN-2013-0883

Sl. Akbil. 1

Motion till Uppsala kommunfullmäktige

Välfärdsmått i den ekonomiska politiken

I framtidskommissionens slutrapport slår man fast att vi behöver nya mått för att mäta välstånd och välfärd i Sverige. Företrädare för regeringen skriver att ”analysen av materiell standard, som är väl utbyggd, behöver kompletteras med nya mått på välfärd. Vi ser med oro en utveckling där allt fler barn och unga mår psykiskt dåligt. Detta trots att den ekonomiska standarden aldrig har varit bättre.”

Den ekonomiskpolitiska debatten ger ofta intryck av att ekonomisk tillväxt är det övergripande målet för politiken. Det är inte så konstigt, eftersom ekonomisk tillväxt historiskt har varit en mycket viktigt förutsättning för att människor ska få ett bättre liv.

Just nu förändras dock detta i grunden. Det enkla sambandet har försvunnit och ersatts av ett mer komplext förhållande, där delar av tillväxten är bra medan andra delar är direkt kontraproduktiva. En investering i förnybar energi som minskar utsläppen av växthusgaser anses i nationalräkenskaperna bidra till BNP lika mycket som en investering i en ny motorväg. Men i verkligheten är den förstnämnda investeringen en del av framtidens hållbara energiproduktion medan den sistnämnda bygger in oss i ett ohållbart infrastruktursystem.

Att vi måste sträva mot en värld med lägre utsläpp av växthusgaser, bevarad biologisk mångfald och lägre arbetslöshet är självklart. Att just ekonomisk tillväxt måste öka är dock en öppen, och mindre viktigt fråga. Att skapa en utveckling där både människor och miljö mår bättre är helt enkelt det överordnade målet.

Precis som regeringen har många redan dragit slutsatsen att det behövs nya mått för att mäta välfärd. Ett antal kommuner har redan påbörjat arbetet med att ta fram välfärdsnyckeltal att följa sida vid sida med ekonomin.

Vi behöver utveckla vårt arbete med nya mått för hållbarhet och välfärd även i Uppsala. Därför har vi tagit fram ett första utkast till indikatorer för välfärd i Uppsala. I vårt förslag ställs ekonomisk utveckling bredvid andra mått som till exempel ökat välbefinnande, klimatutsläpp, arbetslöshet och social tillit (se bilaga 1).

Vi lever i en tid av stora utmaningar. Hur kan vi som lever här på jorden skapa ett samhälle där det finns förutsättningar för alla människor att må bra utan att vi för den skull förstör förutsättningarna för framtida välstånd? Vi hoppas att vårt förslag ska leda till diskussion om detta och samtidigt vill vi erbjuda ett utkast till konkret verktyg för att nå detta mål.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar:

Att kommunstyrelsen inleder ett arbete för att använda och redovisa moderna välfärdsått som omfattar ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer.

Uppsala 10 juni 2013

Frida Johnsson (MP)

Bilaga 1

Välfärdsområde

Indikator

Sociala

1. Välbefinnande
2. Social sammanhållning

- a. Livstillfredsställelse
- b. Barns och ungdomars psykiska hälsa
 - a. Mellanmänsklig tillit
 - b. Socialt deltagande

Socioekonomiska

3. Utbildning
4. Jämställdhet
5. Arbetslöshet
6. Ekonomisk utveckling

- Gymnasiekompetens
Löneskillnader mellan kvinnor och män
Arbetslöshet
 - a. Ekonomisk utveckling
 - b. Inkomstfördelning
 - c. Hushållens skuldsättning
 - d. Ekosystemtjänster

Ekologiska

7. Klimatpåverkan
8. Påverkan på kvävecykeln
9. Biologisk mångfald
10. Hälso- och miljöfarliga kemikalier

- a. Utsläpp av växthusgaser
 - b. Utsläpp av växthusgaser orsakade av konsumtion
- Utsläpp av näringsämnen
 - a. Status rödlistade arter
 - b. Skyddad natur
- Användningen av hälso- och miljöfarliga kemikalier